

Mens vi skrider i afmagt

Anmeldelse: Anna Juuls *Superskurk*.

Hvis man følger Anna Juul (@vampyr1987) på Instagram (og det gør man jo), har man allerede her 'backstage' fået et lille indblik i hendes andet værk i eget navn, *Superskurk*, før bogen udkom d. 13. januar. Man ved for eksempel, at den blev skrevet på bare to måneder, at den er født ud af nødvendighed og at Juul betragter værket som "min endelige klagesang på den ikke-selvmordsagtige måde, men mere sådan "hvis ikke det virker med dette, så vil jeg hellere bare finde på ting og stoppe med at dele ud af mig selv".

Klagesangen centrerer sig om det at være psykisk syg. Om at være patient i et psykiatrisk system der ikke fungerer, at skizofreni er 50% arveligt, samtidigt med at ens forlovede er "helt ufatteligt cute" i samspil med børn. Om at være på kur om dagen og søvnspise om natten. Om at have en mor med kræft, men også om at skulle håndtere, når udsigterne for ens mors kræftsygdom faktisk er positive, for hvordan skal man så forklare sin "stadige sorg". Og så handler den om ikke at kunne samle besværet ved alle disse ting i en psykiatrisk diagnose, der måske ikke engang findes, og i stedet at måtte skabe sit eget sted at tale om dét fra:

"Det smerter mig, at jeg stadig ikke har en identitet, for der står ikke noget om at være skizoaffektiv på internettet, men så lige bagefter går det op for mig, at jeg jo bare kan lave min egen, så jeg vil fra nu af gerne påtage mig rollen som superskurk. Jeg vil være nail art på akrylnegle og lang, grøn læderjakke. Jeg vil ikke længere gå i ét med væggen, jeg vil sy en kropsnær uniform til mig selv, en dragt, om man vil. Den skal være af lyserød lak, men dette kan selvfølgelig nå at ændre sig, for jeg har ikke været i Stof 2000 endnu."

Hovedpersonen hedder Anna Juul, og afstanden mellem forfatter og fortæller virker til at være lige akkurat nul. Udsigelsen sker fra en dagbogsagtig position med en henkastet fortrolighed, hvor alting foregår i dette øjeblik, herunder også værkets tilblivelse, som der løbende meta-reflekteres over: "like, fx, se på denne her bog, den kommer sikkert heller ikke til at sælge særligt godt, fordi den er sådan dér "litterær", der er metaforer i den og alt muligt shit, selvom den burde sælge 1000 millioner eksemplarer, for jeg har jo et budskab, jeg gerne vil ud med [...]".

Skriften fremstår ufiltreret, uredigeret og indimellem også uigennemtænkt. Det er så gennemgående et greb, at det virker til at være en pointe i sig selv, for som det også står et sted: "alt i denne bog er

skrevet i ikke-normaltilstande, i en form for enten depression, mani eller psykose, man må selv gætte, hvad der er hvad”.

Uden at begive mig ud i den fjern-diagnosticering af sproget, som Juul selv foreslår, vil jeg alligevel sige, at tempoet bag værkets tilblivelse fornemmes i sproget, der bevæger sig som en gråspurv ved en parkbænk. Små bratte hop i uforudsigelige retninger, forsigtige hak i jorden under den, efterfulgt af bevinget flugt med store armbevægelser. I Juuls værk går disse hop fra det oprigtigt sorgfulde til det afvæbnende humoristiske, aldrig blivende eller hvilende, som en ironisk performance af det lidt fortærskede udtryk: ”This too shall pass”.

Ironisk, fordi det ikke er værkets Anna Juul forundt at købe ind på denne optimistiske tankegang. Hun er træt af at håbe og vente på en bedre fremtid, træt af at skulle servere sin sygdomsfortælling i *Go’morgen Danmark* som en ”glad-krøbling-recovery-story”, træt af hvordan ”resten af kultureliten forsøger at spejle sig i mig og alle mine traumer” og træt ”af at have vildt meget ansvar for min egen situation uden at have nogen som helst magt til at ændre den nævneværdigt.”

Derfor er *Superskurk* også et opråb til de magthavere, der nok ikke har den øverst på deres to-read-liste og sandsynligvis aldrig kommer til at læse den. Sandsynligvis. For måske er der et lille håb for, at nogen vil slukke for ”Holding out for a hero” på anlægget på kontoret hos hvem end der, som Juul formulerer det, nu har fået ”psykiatrilorten efter folketingsvalget”. Måske er der håb for, at de i stedet vil lytte til den *Superskurk*, der har meldt sig på banen med et input til samtalen om psykiatri og velfærd, som faktisk kommer vidt og reflekteret omkring problematikken på sin egen særegne måde.

Det er måske dette håb, som efter kun to uger har fået Kristeligt Dagblad til at udråbe *Superskurk* som en af årets vigtigste bøger og som gør mig nervøs for, at Juul vil gøre alvor af sin trussel om at stoppe med at dele ud af sig selv ”hvis dette ikke virker”.

Et sted skriver Juul, at verden ville klare sig fint uden denne bog. Det kommer vi heldigvis aldrig til at finde ud af. I stedet runger nu et ekko af denne stemme, der både er lyrisk og banal, insisterende og sentimental, med passager som denne:

“Der er ikke længere råd til at kurere os, i stedet har man satset på at opbevare os, mens vi skriger i afmagt, vi kommunikerer med hinanden som drager, vi drikker rød saft og føler os underligt hjemme blandt de andre dårlige.”

Anna Juul

Superskurk

Lindhardt og Ringhof

138 sider

229,95 kr.

Udkom 13-01-2023